

Τυραννία - Δημοκρατία

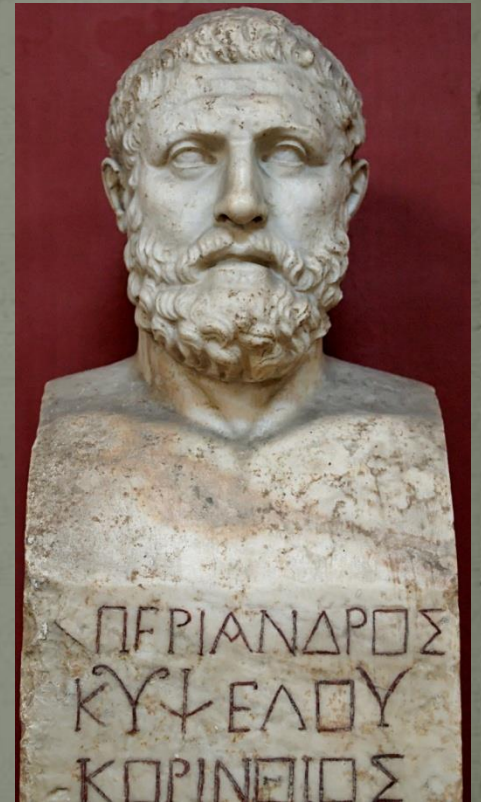
Μαθήτρια: Αγγελένα Χωραφά

Τάξη: Α5

Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Τυραννία

- Τυραννία είναι μια μοναρχία που κυβερνά με απολυταρχικό τρόπο την πολιτική κοινότητα.

- Ο τύραννος δεν είναι κληρονομικός άρχοντας ούτε εκλέγεται από κανέναν. Παίρνει την εξουσία με τη βία και τη διατηρεί και την ασκεί με τη βία. Δεν λογοδοτεί σε κανέναν ούτε ελέγχεται από κανέναν. Επίσης αυτός μόνο έχει το δικαίωμα να ορίζει και να παύει τους άλλους άρχοντες. Τους στρατολογεί συνήθως από τις γραμμές των αριστοκρατών και με κριτήριο την αφοσίωσή τους και τη δουλικότητα τους απέναντί του.

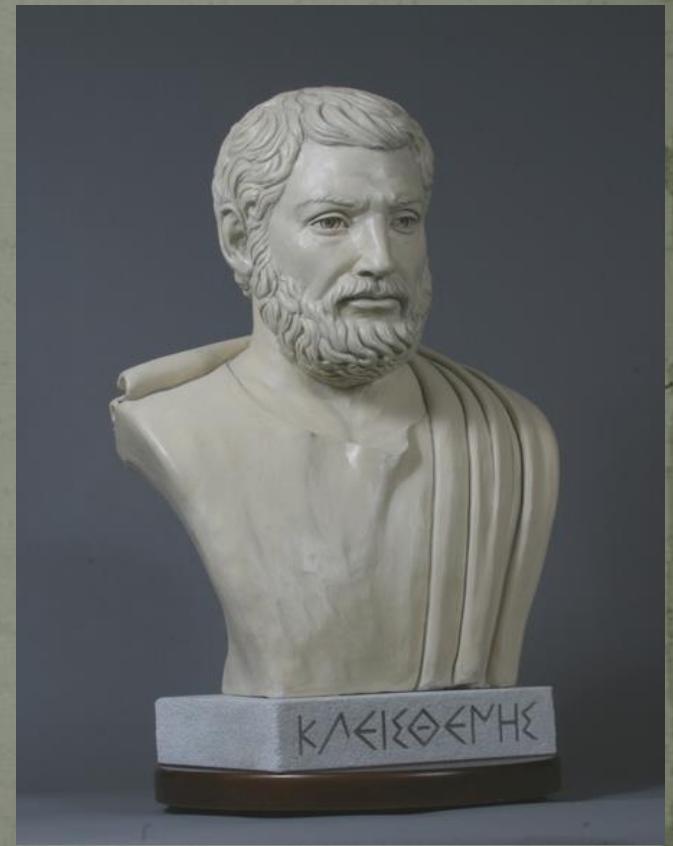
- Σε ορισμένες πάντως περιπτώσεις διατηρούνται στο καθεστώς της τυραννίδας η Βουλή και η Συνέλευση του λαού καθώς και άλλοι δημοκρατικοί θεσμοί του προηγούμενο καθεστώτος (αριστοκρατικού ή δημοκρατικού). Το γεγονός αυτό δεν αλλάζει ωστόσο τον αυταρχικό, αντιδημοκρατικό χαρακτήρα του τυραννικού καθεστώτος, γιατί οι θεσμοί αυτοί καταντούν καθαρά τυπικοί. Δεν έχουν στην πραγματικότητα κανένα δικαίωμα εκτός από το να εγκρίνουν τις αποφάσεις του τυράννου και ιδιαίτερα τους διορισμούς και καθαιρέσεις αρχόντων που έχουν ήδη προαποφασιστεί ή πραγματοποιηθεί από τον ίδιο.

- Πολύ πιο αυταρχικό είναι φυσικά το τυραννικό καθεστώς για τον πιο ισχυρό και πιο επικίνδυνο αντίπαλό του, το λαό, το δήμο στην κυριολεξία.
- Όπως ωστόσο συμβαίνει κατά κανόνα μ' όλα τα δικτατορικά κι αντιλαϊκά καθεστώτα, το τυραννικό καθεστώς δεν αναγνωρίζει το γνώρισμά του αυτό. Έτσι τις περισσότερες φορές οι τύραννοι παρουσιάζονται σαν προστάτες του λαού και υπερασπιστές των συμφερόντων του.

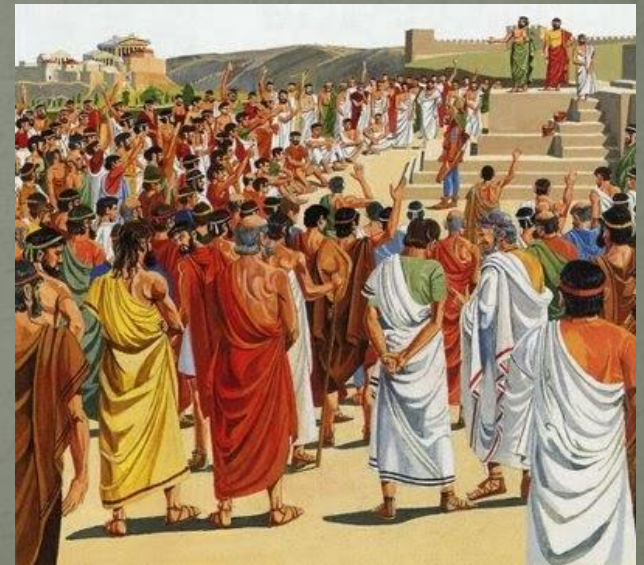
- Στην πραγματικότητα άλλος βέβαια είναι ο προορισμός τους. Η εξυπηρέτηση των συμφερόντων .
- Οι περισσότεροι τύραννοι προήλθαν από τους δημαγωγούς, αφού κέρδισαν την εμπιστοσύνη του λαού, κατηγορώντας τους προνομιούχους.

Δημοκρατία

- Ανώτερο πολιτικό όργανο είναι ο δήμος
- Υπάρχει ισονομία
- Αξιοκρατία
- Συμμετοχή των πολιτών στα κοινά

- Η δημοκρατία είναι το πολίτευμα όπου η εξουσία πηγάζει από τον λαό, ασκείται από τον λαό και υπηρετεί τα συμφέροντα του λαού.

Κεντρικό χαρακτηριστικό της δημοκρατίας είναι η λήψη αποφάσεων με ψηφοφορία:

- των πολιτών, στην άμεση δημοκρατία
- ή κάποιων αντιπροσώπων τους, στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία

- Μπορούμε να δούμε ότι ο ορισμός της δημοκρατίας, όπως δίνεται πιο πάνω, έχει τρία μέρη:

- “Η εξουσία πηγάζει από τον λαό.”

Αυτό σημαίνει, κι αν πάρουμε σαν δεδομένο ότι η λειτουργία του πολιτεύματος θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την ύπαρξη κυβέρνησης, ότι για να είναι η κυβέρνηση δημοκρατική θα πρέπει να είναι δημοφιλής, ή τουλάχιστον να τυχαίνει της αποδοχής των πολιτών. Ή αλλιώς αντλεί τη νομιμότητα της από το λαό.

- “Η εξουσία ασκείται από τον λαό.”

Αυτό σημαίνει ότι για να είναι ένα πολίτευμα δημοκρατικό θα πρέπει με κάποιους τρόπους να εξασφαλίζει τη συμμετοχή των πολιτών στις πολιτικές διαδικασίες, τις διαδικασίες διακυβέρνησης και λήψης αποφάσεων. Για παράδειγμα, πέρα των εκλογών ανάδειξης των οργάνων της πολιτείας, αυτό μπορεί να σημαίνει τη διενέργεια δημοψηφισμάτων.

- “Η εξουσία εξυπηρετεί τα συμφέροντα του λαού.”

Αυτό σημαίνει ότι τα όργανα της πολιτείας που είναι φορείς εξουσίας (κυβέρνηση, βουλή κ.ο.κ.) πρέπει να υπηρετούν και να προασπίζουν τα συμφέροντα του συνόλου της κοινωνίας, και όχι π.χ. κάποιου εκτός της κοινωνίας ή π.χ. κάποιων μόνο τμημάτων της. Για παράδειγμα, αυτό μπορεί να σημαίνει ότι πρέπει να επιδιώκουν την ευρύτερη δυνατή συναίνεση. Επίσης σημαίνει ότι ταυτόχρονα με την αρχή της πλειοψηφίας πρέπει να υπάρχουν μηχανισμοί που προασπίζουν τα συμφέροντα της μειοψηφίας.

- Έτσι στην Αθήνα γεννήθηκε η δημοκρατία, το πολίτευμα που δίνει σε όλους του πολίτες το δικαίωμα αλλά και το καθήκον να συμμετέχουν στη διακυβέρνηση του κράτους.
- Η δημοκρατία ήταν μια από τις πιο σημαντικές κατακτήσεις των αρχαίων Ελλήνων.

ΣΥΓΚΡΙΣΗ

ΤΥΡΑΝΝΙΑ

- κυβερνάει ένας
- στόχος: το προσωπικό του συμφέρον
- ο τύραννος είναι το ανώτατο όργανο του κράτους
- στηρίζεται τη βία, το φόβο και τον πνευματικό σκοταδισμό
- ο τύραννος δεν περιορίζεται από κανένα άλλο όργανο του κράτους, ούτε ελέγχεται, ούτε λογοδοτεί
- Επικρατεί περιορισμός των πολιτών που υπερέχουν και επιδιώκεται ο αφανισμός των γενναίων και των μεγαλοφρόνων

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

- κυβερνάει ο λαός
- στόχος: το κοινό συμφέρον
- η εξουσία ασκείται και ελέγχεται από την συνάθροιση του δήμου
- στηρίζεται στην ελεύθερη έκφραση της λαϊκής βούλησης.
- η λαϊκή βούληση εκφράζεται δια μέσου των πολλών
- Υπάρχει ισονομία, που εξασφαλίζει την ισότητα των πολιτών απέναντι στο νόμο.
- Επικρατεί αξιοκρατία, που παρέχει σε όλους τις ίδιες ευκαιρίες για ανάδειξη στα ανωτέρα αξιώματα.
- Ενδιαφέρον για τα κοινά, χωρίς το οποίο η κοινή προσπάθεια για επίλυση των προβλημάτων αποβαίνει αναποτελεσματική.

"ΓΝΩΜΕΣ"

- Ισχύς άνευ δικαιοσύνης είναι τυραννική Πασκάλ
- Η δημοκρατία γεννάει την τυραννία Πλάτωνας
- Δημοκρατία κρείττον τυραννίδος (Καλύτερος είναι ο τρόπος της διοικήσεως με δημοκρατικό σύστημα παρά με τυραννικό) Περίανδρος

ΤΕΛΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ